

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През първото тримесечие на 2022 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 4.5% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 1.0% спрямо четвърто тримесечие на 2021 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за първото тримесечие на 2022 г. са подготвени в срок от 47 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за първото тримесечие на 2022 г. на 8 юни 2022 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2022 г. БВП в номинално изражение достига 30 402.3 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2022 г. е 25 856.0 млн. лева.

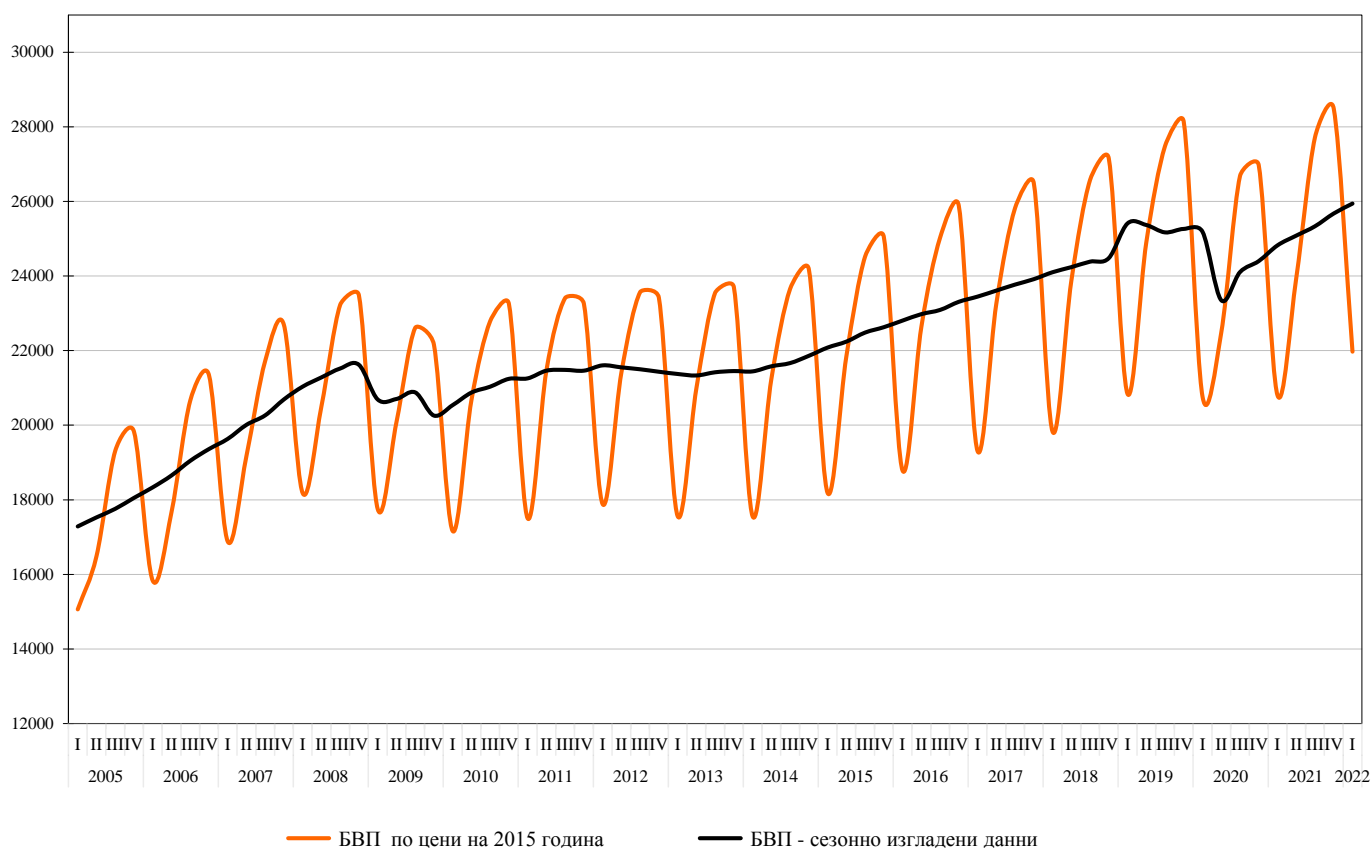
По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление с 86.5%, което в стойностно изражение възлиза на 26 310.6 млн. лева. През първото тримесечие на 2022 г. бруто капиталообразуването е 4 812.9 млн. лв. и заема 15.9% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2022 г. по средногодишни цени на 2015 година

Млн. лв.

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2022 г. спрямо предходното тримесечие БВП¹ по сезонно изгладени данни нараства с 1.0% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 0.8%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2022 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на крайното потребление с 1.7%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в [Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Годишни изменения

През първото тримесечие на 2022 г. БВП по сезонно изгладени данни се увеличава с 4.5% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност нараства с 4.5%.

Крайното потребление регистрира ръст от 6.6%, докато бруто образуването на основен капитал намалява с 6.1% през първото тримесечие на 2022 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги се увеличава с 11.8%, а вносът на стоки и услуги нараства с 13.6%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2022 година¹
(Експресни оценки)

		Първо тримесечие на 2022 година	
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял в БВП, %
1	Брутна добавена стойност	25856.0	85.0
2	Корективи	4546.3	15.0
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	30402.3	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	26310.6	86.5
5	Бруто капиталобразуване	4812.9	15.9
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-721.2	-2.4
7	Износ на стоки и услуги	24771.4	81.5
8	Внос на стоки и услуги	25492.6	83.9
9	Статистическа разлика	0.0	0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2021	III 2021	IV 2021	I 2022	II 2021	III 2021	IV 2021	I 2022
1	Брутна добавена стойност	0.3	1.3	2.1	0.8	5.9	3.5	5.9	4.5
2	Корективи	2.2	1.5	-0.7	3.5	17.6	10.7	4.0	6.6
3	Брутен вътрешен продукт	1.1	1.0	1.4	1.0	7.4	5.1	5.2	4.5
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	1.0	2.6	1.2	1.7	8.1	7.1	7.5	6.6
5	Бруто капиталобразуване
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-0.8	-4.6	-1.6	0.7	-4.7	-13.6	-15.2	-6.1
6	Външнотърговско салдо
7	Износ на стоки и услуги	0.1	-1.4	7.5	5.3	21.2	10.2	13.6	11.8
8	Внос на стоки и услуги	-0.7	3.1	6.8	3.8	22.0	12.8	11.2	13.6

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.